

Vader-kind-verhouding

Vaders, waar zijn ze? pleidooi voor vaderschap

Christus centraal op conferentie

Evangelium 21: Hebben we nog een boodschap in de 21^e eeuw?

Wat je zegt, ben je zelf

Het moreel handelen van een christen-leerkracht in een concreet geval

Bekijk het pesten eens anders (4)

Een warm nest is belangrijk voor ieder kind

Bijbel & Onderwijs wil de christelijke levensbeschouwing in opvoeding en onderwijs integreren. Die levensbeschouwing

- baseert zich op de Bijbel (bijbelcentrisch),
- is gericht op de persoon van Jezus Christus (christocentrisch).

Colofon

B&O Magazine

Uitgave: stichting Bijbel & Onderwijs
21^e jaargang, nr. 3, september 2018.

Periodiek voor donateurs van stichting
Bijbel & Onderwijs.

Bestuur

E. Ligtenberg, mevr. drs. I. Matzken MA,
ing., ing. S. van der Meer, J. Oudshoorn,
L. Snijder

Bureau (kantoor)

Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793

Openingstijden

Dinsdagmiddag en donderdagmiddag
van 13.00 - 16.00 uur

Redactie

Bestuur

Aan dit nummer werkten mee

dr. J.J. Bakker, ing. S. v.d. Meer,
J. Oudshoorn, Z. Wijnands

Redactie- en correspondentieadres

Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793
E-mail: info@bijbelonderwijs.nl
secretaris@bijbelonderwijs.nl
Website: www.bijbelonderwijs.nl

Donateur en opzegging

De donatie aan de stichting
Bijbel & Onderwijs bedraagt €15,- en
loopt van 1 januari t/m 31 december.

**Opzegging dient plaats te vinden
vóór 1 december.**

**Overname van artikelen is alleen
toegestaan met toestemming van
de redactie.**

Testament

Wilt u onze stichting tes-
tamentair gedenken? De
ten naamstelling dient te
luiden: stichting Bijbel &
Onderwijs te Giessen. De stichting bezit
rechtsgeldigheid en is ingeschreven bij de
Kamer van Koophandel, dossiernummer
40507771

IBAN nr. NL67INGB0000824575
BIC nr. INGBNL2A

Vormgeving en Druk:

WoodyDesign Multimedia, Veenendaal

Deze keer in het magazine:

3 Vooraf

4 Christus centraal op conferentie *Evangelium 21: Hebben we nog een boodschap in de 21^e eeuw?*

7 Bekijk het pesten eens anders (4) *Een veilige plek op school en een warm nest thuis belangrijk voor ieder kind*

9 Wat je zegt, ben je zelf *Het moreel handelen van een christen-leerkracht in een concreet geval*

11 Oprukkende islamisering in Nederland *Klassen op de knieën voor de islam*

13 Vader-kind-verhouding *Vaders, waar zijn ze? pleidooi voor vaderschap*

15 Kort nieuws

Koning Salomo was een bijzonder en een begenadigd man. Hij wilde de God van Israël dienen. *En Salomo betoonde zijn liefde tot de HEERE door te wandelen in de inzettingen van zijn vader David* (1Koningen 3:3). Hij bad: *Geef dan uw knecht een opmerkzaam hart, opdat hij uw volk richte, door te onderscheiden goed en kwaad, want wie zou in staat zijn dit uw talrijk volk te richten?* (1Koningen 3:9).

De HEERE God zag zijn geloof en zijn eenvoud en schonk hem niet alleen de gevraagde wijsheid, maar schonk hem ook rijkdom en eer. Hij werd bijzonder gezegend. Zijn roep ging uit over de toenmalige wereld. Zo zelfs dat de koningin van Sjeba verbaasd uitriep: *Het is dus waar, wat ik in mijn land over u en uw wijsheid gehoord heb* (1Koningen 10: 7). Bovendien blonk hij uit in wijze beslissingen. Ook was hij dichter en schreef de boeken Spreuken, Prediker en Hooglied.

Na verloop van jaren echter gebeurde iets tragisch. *Koning Salomo had behalve de dochter van Farao vele vrouwen lief, Moabitische, Ammonitische, Edomitische, Sidonische en Hethitische; En het geschiedde namelijk, toen Salomo oud geworden was, dat zijn vrouwen zijn hart meeverden achter andere goden, zodat zijn hart de HEERE, zijn God, niet volkomen was toegewijd gelijk dat van zijn vader David* (1Koningen 11: 1 en 4).

Vanwaar deze zonde? Het zaad van de vrucht van deze afgod was reeds eerder gezaaid. Al aan het begin van zijn koningschap. *En Salomo verzwagerde zich met Farao, de koning van Egypte; hij nam namelijk Farao's dochter en bracht haar in de stad Davids...* (1Koningen 3: 1) *en alleen was hij gewoon op de hoogte offers te slachten en in rook te doen opgaan* (1Koningen 3: 3b).

De HEERE God had het volk Israël geboden niet om te gaan met de heidenvolken en zich niet te verzageren met deze volken. Hij wilde niet, dat het door occulte en heidense invloeden van de dienst aan de God van Israël werd afgeleid.

Salomo hield zich niet aan deze voorschriften. Hij trouwde de dochter van Farao, een vijand van Israël. Ook ruimde hij de hoogten niet op. Hij sloot compromissen. Zodoende was zijn hart niet geheel aan de HEERE gewijd. Dit was in de beginjaren nog niet zo duidelijk, maar later wel. *En hij had als vrouwen gehad zevenhonderd vorstinnen en driehonderd bijvrouwen; en zijn vrouwen verleidden zijn hart* (1Koningen 11:3). Zij verleidden hem tot de afgodendienst en maakten hem blind voor de weg die de levende God hem had geleerd.

Dit tragische voorbeeld van koning Salomo moet ons als gelovigen voorgehouden worden. Het laat ons zien hoe voor het oog onschuldige compromissen later de gelovige kan afleiden van de dienst aan de HEERE God. Daarom moeten wij erop bedacht zijn de Heere Jezus eenvoudig en eerlijk met een volkomen toegewijd hart te volgen. Dat betekent o.a. dat we geen bewuste zonden in ons leven toelaten en ons steeds met een oprecht hart Hem willen volgen. Dit betekent ook dat we tegen onze broeders en zusters vergevingsgezind zijn. *En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Want indien gij de mensen hun overtreding vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven; maar indien gij de mensen hun overtreding niet vergeeft, zal ook uw Vader uw overtredingen niet vergeven* (Mattheüs 6: 12 en 14-15).

Dit is mijn oprechte waarschuwing aan alle gelovigen en navolgers van onze Heere Jezus Christus. ■

J.P. Oudshoorn

De heer Oudshoorn is
secretaris van B&O

Christus centraal op conferentie

Evangelium 21: Hebben we nog een boodschap in de 21^e eeuw?

Foto boven:
Conferentie E21 in de Arche
gemeente te Hamburg.

Inleiding

De vraag waarom God ons, nadat we tot geloof zijn gekomen op aarde laat, is een belangrijke voor de opvoeding. Ik noem de belangrijkste redenen:

- Om veranderd te worden naar Zijn beeld, zodat we Zijn heerlijkheid binnen kunnen gaan.
- Om de aarde te bewerken als goede rentmeesters.
- We hebben een specifieke taak in Gods heilsplan te vervullen: vrucht voor de Landman.

Ik wil u als lezer vragen deze punten te overdenken waarbij uw eigen status en bijdrage centraal staan. Laat ik God Zijn werk in mij doen of vind ik dit niet zo belangrijk en denk ik dat Hij aan het einde van de tijd met een toverstokje mij verandert en de heerlijkheid laat binnengaan. Als u terugkijkt op uw leven, kunt u dan zeggen, dat u de aarde bewerkt hebt als een goed rentmeester en uw tijd, talenten en geld op een goede manier hebt besteed? Sta ik met 'lege handen' straks voor mijn Heere of heb ik met tranen gezaaid in de wetenschap dat ik met zekerheid en gejuich mijn schoven kan binnen dragen (Ps 126:5,6). Ik heb een zendingsboekje in mijn boekenkast staan met de prangende titel: *Why not for the world?* (Mildred Cable). De schrijfster gaf alles op om als zending naar China te gaan. Misschien jagen deze drie punten u angst aan. Misschien is het in uw eigen leven nog wel op orde, maar als u om u heen kijkt in uw familie of in uw gemeente, hoe staat de vlag er dan bij? Ik hoorde recentelijk een christin van in de tachtig zeggen: 'Geen van mijn kleinkinderen volgt Christus na...' Ontstellend! Moeten we dit maar accepteren onder het mom van: 'Eerst moet de afval komen'. Of is er nog iets aan te doen?

Evangelium21 conferentie: Christus centraal !

In de V.S. is de *Gospel Coalition* actief en soms horen we daar ook in Nederland iets van. In Duitsland is een aantal jaren geleden *Evangelium 21*¹ van start gegaan. Dit is een netwerk van christenen die hun geloof op de Heere Jezus vestigen en niet alleen voor de uren dat ze binnen de muren van de kerk zitten, maar voor alle aspecten van het leven. Het is een beweging die terug naar de Bijbel wil van kافت tot kافت en Gods heerschappij over zijn gemeente wil herstellen in deze 21e eeuw. Daarom ging ik met drie medechristenen naar Hamburg van 24 tot en met 26 mei 2018 om een conferentie bij te wonen. Het thema was "*Christus centraal stellen in de prediking, in het gebed, in het gezinsleven, op de werkvloer, ja overal*". Eén van de hoofdsprekers was Don Carson die voorzitter is van de *Gospel Coalition*. Er waren 750 bezoekers: voorgangers, leidinggevend en gemeentelieden uit Duitstalig gebied (D, AU, CH) die het verlangen hebben om in hun eigen gemeente of in een nieuw op te zetten gemeente het getuigenis van Christus te herstellen. Uit Nederland waren 19 mensen gekomen. Er waren ook veel jongeren tussen de 20-30 jaar en dat was bemoedigend

om te zien. De toespraken waren van een hoog geestelijk niveau en daarnaast ook zeer praktisch en toepasbaar. Tijdens de gemeenschappelijke maaltijden was er voldoende mogelijkheid tot gedachteuitwisseling. Ook kon men met gelijkgezinden op deelgebieden in contact komen via centrale afkondigingen.

Christus gecentreerd familieleven

Op het gebied van onderwijs was er slechts één workshop van Haniel Strebel. Op welke wijze kan opvoeding en opleiding onder de heerschappij van Christus plaatsvinden? Zijn vrouw geeft al 10 jaar thuisonderwijs in Zwitserland. Hij behandelde een 'ideaal' plaatje op basis van 'ellende, verlossing en dankbaarheid,' zoals je dat alleen thuis kunt creëren. Het was allemaal theologisch onderbouwd, maar kwam op mij krampachtig over. Dagelijks worstelt hij met de vraag hoe we als familie kunnen overleven in een gesecculariseerde omgeving. Uiteindelijk is zijn vraag wel belangrijk voor elke christelijke ouder. Op een gewetensvolle manier en vanuit de Bijbel gaf de spreker invulling.

1. Algemene informatie:
www.evangelium21.net

Toch kunnen we niet uit de wereld weggaan en moeten we onze kinderen opvoeden tot hemelburgers die ook in deze wereld hun rol kunnen vervullen. Ik miste het feit, dat we onze kinderen uiteindelijk moeten loslaten in vertrouwen op God en ook dat God door godvruchtige leraren/leraressen heen kan werken. Als ouder zit je toch wel heel dicht op je kinderen om naast opvoeding ook onderwijs te geven. Kinderen hebben daarnaast ook ruimte nodig en omgang met andere kinderen om gevormd te worden. Er was veel animo voor deze workshop en dat laat zien dat het een punt van aandacht voor veel christelijke ouders is.

Ik besepte opnieuw het belang van onderwijsvrijheid zoals we die in Nederland kennen: De vrijheid om christelijk onderwijs zelf vorm te kunnen geven. Met de Bijbel als uitgangspunt en Christus als doel. De ontkerkelijking en verschuiving van Godgerichtheid naar kindgerichtheid (postmodernisme) in het onderwijs heeft het christelijk onderwijs in Nederland sterk uitgehold. Als bestuur van B&O krijgen we regelmatig hulpvragen van docenten en ouders over een gewetensconflict tussen gewijzigde schoolidentiteit en eigen Bijbelgetrouwheid.

Christus en genderidentiteit

Een andere voordracht ging over de genderproblematiek. U weet het wel van de Nederlandse Spoorwegen die treinreizigers niet meer aanspreekt met 'Dames en heren' maar met het sekseneutrale 'Beste reizigers'. De oudere lezers van dit magazine herinneren zich wellicht dat er een tijd was waarin onder druk van het feminisme werd geprobeerd om alles wat "vrouw-on-vriendelijk" in de Bijbel stond aan te passen. Waarom zouden we God alleen als 'onze Vader' en niet als 'onze Moeder' mogen aanspreken? De golf die nu over de wereld gaat, is nog absurder. Genderidentiteit of psychologisch geslacht is iemands persoonlijke beleving van hun gender. Je kunt dus zelf 'kiezen' of je een man of een vrouw 'wilt

voelen' los van je biologische situatie. Daarbij mag publiekelijk geen onderscheid meer worden gemaakt tussen man en vrouw. Hoe gaan we daar als christen mee om? Michael Wiche gaf uitleg over hoe de Bijbel hierover spreekt, op basis van de scheppingsorde van God: God als Vader, omdat wij wedergeboren zijn, en ook het toekomstperspectief van Christus en de bruid. Hoe kunnen we op een Bijbelse manier omgaan met vragen die ons vanuit de gemeente of van buitenaf gesteld worden? Er werd ook aandacht aan de *Nashvilleverklaring*² gegeven. Dit is een verklaring van Bijbelgetrouwe christenen in de V.S. die het huwelijk als een levenslang (Bijbels) verbond zien tussen één man en één vrouw dat onderstreept het liefdesverbond tussen Christus en zijn bruid, namelijk de gemeente. Deze verklaring is inmiddels door meer dan 20.000 Amerikaanse christenen ondertekend. Wat zou het geweldig zijn als ook in Nederland voorgangers en leidinggevendenden in de gemeente van Christus een duidelijk en Bijbels geluid zouden laten horen over het huwelijk, homoseksualiteit, genderproblematiek etc. Zelfs als je de christelijke kranten het ND en het RD erop naleest, dan komt er momenteel geen eenduidig geluid naar voren.

Met Christus op de werkvloer

"Met Christus op de werkvloer" was een andere thematische bijeenkomst. Praktische aanwijzingen uit de Bijbel werden behandeld, zoals hoe we ons dagelijkse werk kunnen doen. *Doe uw werk als voor de Heere!* Hoe kunnen wij met vreugde ons werk doen en God daardoor eren? We moeten ook voorkomen, dat werk een afgod voor ons wordt of het andere uiterste dat we werk slechts zien om ons levensonderhoud te kunnen betalen. **Het is goed om onze motieven, waarom we ons werk doen tegen het licht te houden. Kunnen wij daar op ons werk een getuige van zijn en hoe gaan we om met uitdagingen of conflicten vanuit de werkvloer met ons geloof?** Deze aspecten werden door Alex Reindl behandeld en er was voldoende ruimte voor persoonlijke vragen.

“Ik besepte opnieuw het belang van onderwijsvrijheid zoals we die in Nederland kennen: De vrijheid om christelijk onderwijs zelf vorm te kunnen geven. Met de Bijbel als uitgangspunt en Christus als doel.”

2. Nashville verklaring:
<https://cbmw.org/nashville-statement/>

Don Carsson

Twee hoofdsprekers:

D.A. Carsson en Bryan Chapel

Don Carsson sprak over preken naar het hart en niet alleen naar het verstand of het gevoel. Preken dienen ons een nieuw hart te bezorgen en daarna ons hart te raken.

Tevens liet hij zien hoe Christus centraal in de prediking behoort te staan. Hij maakte duidelijk hoe het Oude en Nieuwe Testament bij elkaar horen en dat God meer dan 20 thema's als rode lijnen door de Bijbel trekt. Eén daarvan, Gods woonplaats, behandelde hij daarbij. Hij sprak ook over bidden in Jezus' naam. Hoe staat het met ons gebedsleven (persoonlijk, in het gezin, op school of in de gemeente)? Welke plaats hebben de Vader, de Zoon en de Heilige Geest in het gebed en in welke relatie staan die tot elkaar?

In sommige kerken wordt op onpersoonlijke wijze alleen tot God gebeden. In veel met name evangelische gemeenten wordt alleen nog maar tot Jezus (als een vriend) gebeden en niet meer tot God. Er zijn zelfs gemeenten die tot de Heilige Geest bidden wat nooit in de Bijbel voorkomt en dus on-Bijbels is.

Naast een Bijbelse onderbouwing noemde Carsson een persoonlijk voorbeeld dat liet zien wat Bijbels gebed uitwerkt tot eer van God.

Bryan Chapel sprak over de genade van Christus verkondigen uit de gehele Schrift en over het toepassen van deze genade in ons leven. Daarnaast waren er nog andere sprekers en thema's. Het zou te ver voeren deze allen te noemen, laat staan inhoudelijk te behandelen. Via de website van *Evangelium 21*³ zijn de toespraken of in het Duits of in het Engels te beluisteren.

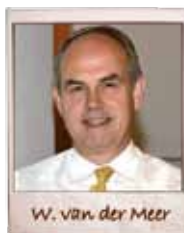
En in Nederland?

Tijdens de conferentie stelde ik mezelf de volgende vraag: Zou een initiatief zoals *Evangelium 21* in Nederland ook mogelijk zijn? Gemeenten die terugkeren naar Christus en de Bijbel. Vanuit deze gemeenten zouden nieuwe christelijke scholen kunnen worden opgezet of bestaande protestants christelijke scholen teruggebracht kunnen worden naar hun goede begin. Op de conferentie waren een paar christenen uit Berlijn, een paar uit Wenen, enigen uit Stuttgart eigenlijk maar een klein begin. Er waren ook 19 Nederlandse deelnemers aan de conferentie die elkaar makkelijk vonden. Is dit te klein voor een gideonsbende?

Tijdens het schrijven van dit artikel kwam het volgende Schriftgedeelte in mij op: *"Wees waakzaam en versterk het overige dat dreigt te sterven, want Ik heb uw werken niet vol bevonden voor God. Bedenk dan hoe u het hebt ontvangen en gehoord, en houd het vast en bekeer u. Als u dan niet waakzaam bent, zal Ik bij u komen als een dief en u zult beslist niet weten op welk uur Ik bij u zal komen"* (Op 3:2,3). Als Bijbel & Onderwijs willen wij waakzaam zijn en waar mogelijk christenen en het christelijk onderwijs versterken, totdat Hij komt! ■

W. van der Meer

De heer Van der Meer is voorzitter van de zendingsorganisatie NGW en bestuurslid B&O.

“ Wees waakzaam en versterk het overige dat dreigt te sterven, want Ik heb uw werken niet vol bevonden voor God. Bedenk dan hoe u het hebt ontvangen en gehoord, en houd het vast en bekeer u. ”

3. Toespraken mei-conferentie:

www.evangelium21.net/ressourcen/serie/e21-konferenz-2018

Bekijk het pesten eens anders (4)

Een veilige plek op school en een warm nest thuis belangrijk voor ieder kind

Zo maak je van de school een veilige plek voor ieder kind!

In de vorige artikelen hebben we gezien hoe belangrijk het is dat kinderen thuis een warm nest hebben. Dit heeft grote invloed op de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Kinderen die het voorrecht genieten dat ze in een veilige omgeving kunnen opgroeien, hebben een enorme voorsprong op kinderen die dit voorrecht missen. Dit geldt trouwens niet alleen voor de thuissituatie. Ook de omstandigheden op school hebben grote invloed. Een kind dat langdurig wordt gepest op school, zal daardoor uiteindelijk psychisch beschadigd raken.

De sociale en economische gevolgen van het feit dat zoveel kinderen een veilige omgeving missen, zijn enorm. In het achtuurjournaal van 13 augustus 2018, waarschuwde zorgverzekeraar Menzis dat de zorg onbetaalbaar dreigt te worden door de explosieve toename van het aantal mensen met psychische problemen. Het is echter frappant dat in dezelfde uitzending niet de vraag werd gesteld hoe het komt dat steeds meer mensen psychisch in moeilijkheden komen. Wel kwam de vraag aan de orde hoe dat allemaal nog in de toekomst betaald kan worden. Dat is toch vreemd? Als er een probleem is, moeten we toch de oorzaken daarvan aanpakken? Anders wordt het dweilen met de kraan open.

Maar bijna niemand wil kennelijk onder ogen zien dat veel kinderen thuis of op school psychisch beschadigd raken door een onveilige omgeving. En dit zijn nu juist twee belangrijke oorzaken waarom het aantal mensen met psychische problemen sterk toeneemt. Over een veilige thuissituatie gingen de voorgaande artikelen in deze serie. In dit laatste artikel willen we onze aandacht richten op de schoolsituatie.

Helaas is de school niet voor ieder kind een veilige omgeving. Nog steeds zijn veel kinderen het slachtoffer van pesten. Volgens onderzoek ongeveer 400.000 kinderen. Opvallend is dat de diverse anti-pestmethoden en weerbaarheidstrainingen weinig of geen positieve invloed blijken te hebben. Ook de bekende en veel gebruikte Kanjertraining heeft volgens onderzoek geen enkel positief effect op het terugdringen van pesten. Ouders en leraren die van de school een veilige omgeving willen maken, zullen daarom voor een totaal andere aanpak moeten kiezen.

Maar hoe maak je van de school een veilige plek? Voor we die vraag beantwoorden, is het nodig dat we eerst een andere vraag stellen: Hoe komt het dat de school voor zoveel kinderen geen veilige plek is? Het antwoord vinden we, als we inzicht hebben in het verloop van het groepsdynamisch proces. Voor een schoolklas geldt precies hetzelfde als voor iedere andere groep. Als een groep niet goed wordt geleid, dan zal het volgende gebeuren:

1. Eerst de oriënterende fase waarin de kinderen de kat nog even uit de boom kijken.
2. Dit wordt gevolgd door de fase waarin de rangorde wordt bepaald. Wie krijgt de leiding in de groep? Als je geluk hebt, zijn dat de verstandige en vredelievende types. Maar veel vaker zien we, dat de meest negatieve en dominante figuren er voor zorgen dat ze boven in de rangorde komen.
3. Afhankelijk van wie de leiding heeft genomen, ontstaat er een groep met een positieve of negatieve groepsnorm. En een negatieve groepsnorm betekent een negatieve sfeer. Dit verklaart ook, dat volgens onderzoek er in bijna iedere klas wel een kind zit dat wordt buitengesloten, omdat één of meer negatieve leerlingen de groepsnorm bepalen en hun stempel op de rest van de klas zetten. Dit gebeurt als een groep of klas niet goed wordt geleid, als de leerkracht het groepsdynamisch proces niet in goede banen leidt.

Het probleem in veel klassen is dus dat de meest dominante en negatieve leerlingen de groepsnorm bepalen. Zo ontstaat een onveilige sfeer in de klas waar één of meer kinderen de dupe van worden. Het is daarom zaak dat leraren goede leiding geven en er voor zorgen dat de groepsnorm al bij voorbaat vastligt. Een goed begin van het schooljaar is het halve werk!

“ **Kinderen die het voorrecht genieten dat ze in een veilige omgeving kunnen opgroeien, hebben een enorme voorsprong op kinderen die dit voorrecht missen.** ”

Maar het blijft nodig, dat de leraren ook daarna de groepsdynamiek in goede banen blijven leiden. Het probleem is echter, dat leraren vaak geen idee hebben wat er zich allemaal afspeelt achter de schermen van de klas. Ook pesten gebeurt meestal in het geniep. Daarom onttrekt het zich doorgaans aan de waarneming van de leerkracht. Je kunt hem vergelijken met een kapitein die met zijn schip tussen ijsbergen vaart. Je ziet alleen het topje, maar alles wat er onderwater zit, dat zie je niet. Dit geldt ook voor de groepsdynamiek van een klas. Maar een leerkracht die niet weet wat zich 'onder water' afspeelt, kan onmogelijk grip hebben op de groep. Achter de schermen van een klas, kan een heleboel rot-tigheid schuil gaan.

Als je als onderwijsman, de dynamiek van een klas in goede banen wilt leiden, dan zul je moeten weten wat er onder water gebeurt. Alleen zo kun je voorkomen dat de groepsdynamiek toch nog ontspooit en uitdraait op pesten. Een veilige school is uitsluitend mogelijk als de leerkracht grip op de groep heeft. En dat is onmogelijk zonder onderwaterradar. Maar hoe doe je dat? **Dat kan eigenlijk maar op één manier: door regelmatig welbevind-gesprekken te hebben met iedere leerling afzonderlijk. Het is belangrijk dat de leerkracht vooral open vragen stelt, zoals: *Met wie fiets je naar school? Bij wie uit je klas ga je wel eens spelen? En wie uit de klas komt wel eens bij jou thuis spelen?***

Alleen door welbevind-gesprekken kan hij zichtbaar maken wat zich normaal aan zijn waarneming onttrekt. Een verstandige leerkracht stelt vragen, blijft doorvragen en neemt geen genoegen met halfbakken antwoorden. Hij zorgt ervoor dat de onderste steen boven komt. Het feit dat de leerlingen merken, dat hun leerkracht altijd te weten komt wat er achter de schermen gebeurt, heeft reeds een belangrijke preventieve werking, want leerlingen weten dat wat ze in het geniep doen, al snel boven water komt. Dit is de meest effectieve manier om pesten te voorkomen.

Uiteraard moet het voor de kinderen duidelijk zijn dat de leraren pesten niet accepteren. Dat moet ook blijken uit het doen en laten van de leraren. Heel belangrijk is bijvoorbeeld goed toezicht, niet alleen tijdens de pauze, maar ook voor en na schooltijd. Als je kinderen zonder toezicht het schoolplein op stuurt, dan geef je ze eigenlijk een vrijbrief om te pesten. Het is een signaal voor de leerlingen, dat het de leraren eigenlijk niet interesseert.

De rol van de leerkracht is dus van groot belang. Te vaak wordt echter vergeten dat ook de rol van de ouders van groot belang is. Stel je eens een school voor waar niet alleen de leraren, maar ook de ouders duidelijk stelling nemen met de volgende boodschap aan de leerlingen: **Wij willen dat jullie op een goede manier met elkaar omgaan, wij zullen daar op toezien en wij accepteren het niet als grenzen worden overschreden.**

Het is dus nodig dat ook de ouders duidelijk stelling nemen. Maar er is meer wat ouders kunnen en moeten doen. Het is nodig dat ze regelmatig aan hun kinderen vragen hoe het gaat op school en dat ze vooral open vragen stellen zoals: *'Met wie je fiets je naar school, met wie ben je in de pauze?'* Zo krijgen ouders een goed beeld van wat er op school gebeurt. Maar belangrijk is dat ze vervolgens ook vragen hoe het gaat met de andere leerlingen in de klas. *Wie is er alleen in de pauze? Wie wordt er nooit uitgenodigd voor verjaardagsfeestjes? Wie wordt steeds als laatste gekozen met gym? Wie wordt op school getreiterd?* Dat soort vragen. Zo kunnen ouders te weten komen wat er achter de schermen van de klas gebeurt en zo kunnen dingen zichtbaar worden die de leerkracht ontgaat.

Stel dat ouders van hun kind horen dat het met een ander kind op school misschien niet zo goed gaat, bijvoorbeeld omdat dit kind steeds wordt getreiterd. Dan kunnen ouders twee dingen doen:

- In de eerste plaats hun kind er op wijzen dat buitensluiten nooit goed is.
- En in de tweede plaats de telefoon pakken en even naar school bellen. Dus niet alleen als het om hun eigen kind gaat, maar ook als het gaat om het kind van een ander.

Ouders zouden op deze manier moeten waken over het welbevinden van elkaars kinderen en scholen moeten dit aanmoedigen en moeten ouders ook verantwoordelijk stellen voor het welzijn van elkaars kinderen.

Ouders kunnen veel doen om pesten te stoppen en te voorkomen. Zo kunnen ouders trouwens ook veel doen om het pesten te bevorderen. Stel uw zoon of dochter nodigt een klasgenootje uit en dat kind gedraagt zich nogal vreemd. Vervolgens zegt u tegen uw kind: *"Die moet je maar niet meer vragen."* En zo komt het, dat veel autistische kinderen nooit worden uitgenodigd en de hele schooltijd worden buitengesloten. Als dat gebeurt, ligt de verantwoordelijkheid voor een belangrijk deel bij de ouders: *Zoals de ouden zongen, piepen de jongen.* Als er veel wordt gepest op een school, zegt dat ook iets over de ouders.

In deze artikelserie is aangegeven hoe belangrijk het is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling voor kinderen dat ze zowel thuis als op school een veilige plek hebben. Kinderen die dat voorrecht hebben, ontwikkelen zich in de regel tot sociaalvaardige burgers. ■

Zeger Wijnands schreef zijn boek *Als je wordt buitengesloten. Hoe ouders en leraren een einde kunnen maken aan pestgedrag*, naar aanleiding van eigen ervaring als leerling, leraar en vader.

Wat je zegt, ben je zelf

Het moreel handelen van een christen-leerkracht in een concreet geval

Invloed

In onze pabo-opleiding aan de CHE leren we studenten om te gaan met kritische beroepssituaties die zich in de praktijk van het basisonderwijs voordoen. Het doel dat we stellen is: "De student kan planmatig handelen en ontwikkelen ten aanzien van gevoelige identitaire onderwerpen/situaties en is zich daarbij bewust van de eigen identiteit, de identiteit van de school en de religieuze/levensbeschouwelijke diverse achtergronden van de kinderen". Aan de hand van een casus die zich afspeelt in het basisonderwijs willen we kijken naar het handelen van de leerkracht in een reactie daarop.

Casus

In mei van dit jaar mailde een oud-student mij met een vraag over een situatie die zich in zijn groep 6 voerde en hij schrijft:

"Vandaag was een meisje uit mijn klas weggelopen tijdens gym. Ze wilde eerst niet zeggen wat er was, maar er was duidelijk iets aan de hand. Terwijl de andere kinderen later buiten speelden, kon ik haar even spreken. Ze vertelde dat ze een soort schim had gezien. Ze wist niet wat het was, maar het was een zwarte figuur. Ze hoorde ook vragen in haar hoofd over haarzelf die ze nooit eerder had gehoord. Het waren geen leuke vragen. Ze was er bang van. Later vertelde ze dat ze vaker stemmen hoorde en als ze ergens alleen was, had ze het idee dat ze niet alleen was. Hierdoor vroeg ze zichzelf wel eens af of ze gek was. Ze heeft het nooit eerder aan iemand verteld".

De leerkracht en oud-student herinnerde colleges van mij bij Pedagogiek over dit onderwerp.

Lijn van de redenering

Het voorkomen van gevoelige identitaire situaties in de klassen- en schoolcontext vraagt van de leerkracht moed in het doordacht en rechtvaardig handelen. Dit veronderstelt maatwerk met waarden in het handelen vanuit de eigen identiteit van de leerkracht. De ethisch verantwoorde beroepsuitoefening stelt het criterium om anderen goed te doen met het werk dat je verricht. Dat 'goed doen' vraagt gedragskenmerken vanuit een deugdzame stellingname van de leerkracht in kwestie. We beschrijven hoe het handelen van een leerkracht verloopt als deze qua identiteit 'kleur bekent' bij de aanpak van bovenstaande casus.

Maatwerk

Wat leidt uiteindelijk ons handelen in de school in de aanpak van zo'n casus als hierboven? Er is veel onderzoek gedaan naar de vraag wat leraars leidt in hun handelen. Dat is niet echt de kennis, maar dat zijn de persoonlijke overtuigingen, de waarden die zich in het beroepsethisch handelen omzetten in normen die ontwikkelen tot leefregels. De beroepsethiek houdt zich bezig met vragen hoe je goed doet voor anderen met het werk dat je verricht en welke

persoonlijke eigenschappen daarvoor nodig zijn. Een leerkracht wil kinderen vormen en opleiden. Deugden helpen om je beroep te bewaken. Een Bijbelse deugd in dit verband is *hoop*. Bij 'hoop' verwacht je iets wat je zelf niet echt kunt realiseren. Het moet je als het ware gegeven worden. Het symbool van de hoop is het anker. Andere deugden die we bij leraarschap in de literatuur tegenkomen, zijn *dienstbaarheid* en *echtheid*. Dienstbaarheid is een vorm van beschikbaarheid om de wil te hebben als juf of meester een kind te willen helpen. Echtheid verwijst naar een menselijke eigenschap om oprecht en eerlijk een leerling te benaderen zonder daarbij een rol te spelen. Een belangrijke pedagoog in onderwijsland in deze tijd is Gert Biesta. Hij is in het voorjaar in Nederland hoogleraar Pedagogiek geworden, terwijl hij in Engeland al hoogleraar was en dat ook blijft. In zijn instellingsrede (Biesta, 2018) waar ik bij was, bracht hij drie functies naar voren die belangrijk zijn in het vormen van onze kinderen in de school:

- de functie om in te groeien in een cultuur van waarden en normen¹;
- een functie om kwaliteit te veronderstellen van wat je van kinderen vraagt²;

1. Socialiserende functie.
2. Kwalificerende functie.

- en een functie om het kind 'mens' te laten worden³ die meet in de maatschappij. Het kind is daarbij een subject, geen object als een 'ding' dat volgegoten moet worden met kennis en nog meer. Menswording in christelijke zin is het ingroeien in de wijnstok Christus (Johannes 15: 1-17). Daarbij is de deugd *hoop* een door God gegeven deugd: dat wat de leraar probeert te bereiken in de onderwijspraktijk, heeft zij/hij niet in/uit eigen hand.

Als je als christen-leerkracht leeft uit de hoop die er is in Jezus Christus mag je weten dat Hij het is die de macht van het boze, het donkere heeft overwonnen. Dat mag je moed geven om ook te strijden tegen de invloed van duistere machten die er helaas ook zijn in de wereld, zoals die werkelijkheid geworden zijn na de zondeval in het paradijs. Kinderen raken helaas wel gewend aan het omgaan met enge duistere dingen die een spirituele lading hebben gekregen. Er is te weinig oog in het onderwijs dat je kinderen daarmee ook kunt belasten en ze in een geestenwereld kunt invoeren die verder leidt naar occulte zaken die het bovennatuurlijke raken.

Angststoornissen en depressie bij kinderen nemen toe als we de verhalen van hulpverleners vernemen. Het experimenteren met de duisternis hoort er gewoon bij in de brede opvoeding en vorming van kinderen. Zo wordt er niet zorgvuldig omgegaan met de tere kinderziel.

Antwoord op casus

De oud-student meldde bij de beschrijving van de casus dat hij erg met het meisje te doen had en haar probeerde gerust te stellen. Hij vertelde dat zij niet de enige is die dit ervaren had. Met toestemming van de oud-student heb ik derdejaarsstudenten in een werkcollege Pedagogiek laten reageren hoe zij die casus zouden aanpakken. We kwamen tot de volgende opmerkingen en hints met elkaar:

Pedagogisch heb je mooi dienstbaarheid laten zien in moed om het aan te pakken en 'presentie', je bent er voor het kind en dat is **pedagogische tact** die je toont, waarvoor complimenten!

In je handelen waarbij waarden en normen een rol spelen, kun je rekening houden met de volgende zaken:

- Allereerst weten vanuit je school hoe je met dergelijke persoonlijke vragen omgaat.
- Polsen van de ouders in hoeverre die beleving van dat moment tijdens de gymles van het meisje parten speelt in haar verhalen, gedrag en uitingen thuis.
- Toestemming vragen aan ouders om door te vragen bij het kind en te helpen eventueel een stukje begeleiding te geven.
- Doorvragen bij ouders op mogelijke oorzaken: experimenteren met glaasje-draaien, lezen van verhalen, kijken van films en dergelijke.
- Toestemming vragen om met het kind te bidden.
- Het beleefde verwoorden, verbeelden of op een andere manier vormgeven wat bij het kind in haar creativiteit past.
- Bid om wijsheid hoe te handelen en om bescherming en bevrijding van de leerling.
- Wijs op een barmhartige God Die bescherming biedt tegen duistere ervaringen.
- Durf 'anker te zijn' in deze levensbeschouwelijke rol die je als leerkracht vervult en getuig van de hoop die in je is.
- Alle stappen die je zet en iets opleveren terug rapporteren naar de ouders via mail of anderszins en ook in het team van de school.

Het vervolg is niet bekend, omdat deze casus net voor de zomer plaatsvond. Wel duidelijk is dat het moreel handelen van een christen-leerkracht een prachtige taak is. Die hoeft je per definitie niet alleen te doen.

De wetenschap dat Christus Zelf de boze heeft overwonnen, geeft moed om duisternis te bestrijden met Licht!

“De wetenschap dat Christus Zelf de boze heeft overwonnen, geeft moed om duisternis te bestrijden met Licht!”

In de communicatietheorie geldt een formule die toepasbaar is op het communiceren van je geloof. Van de 100% communicatie in het moreel handelen van de christen-leerkracht is het vóórkomen 55% (wat je bent), de intonatie 38% (hoe je het uit) en bij slechts 7% gaat het om de woorden die je zegt. Wat je zegt, ben je zelf in je totale zijn. Woorden vormen een klein onderdeel daarin. Je vormt dus meer met wat je bent dan door wat je zegt.

Literatuur

Biesta, G.J.J. (2018). *Tijd voor Pedagogiek. Over de pedagogische paragraaf in onderwijs, opleiding en vorming*. Utrecht: Universiteit voor Humanistiek (oratie voor de Leerstoel namens Stichting Nivoz Driebergen). ■

H. Bakker

Dr. Bakker is lector Educatie 'Talenten & Opbrengsten' en opleidingsdocent Pabo "Pedagogiek & Onderwijskunde" aan de CHE in Ede.

3. Subjectificatie functie.

Oprukkende islamisering in Nederland

KLASSEN OP DE KNEIËN VOOR DE ISLAM

Dat is de uitdagende titel van een rapport dat is uitgebracht door de in 2014 opgerichte campagne *Cultuur onder vuur* die onder de stichting *Civitas Christiana* valt. Zowel de campagne als de stichting zijn rooms-katholiek en "vechten" voor de overwinning van de christelijke tradities, het gezin, de vrijheid van Nederland en verder tegen het oprukkende multiculturalisme, de gender-ideologie en de cultuur van de dood. Het rapport van de stichting heeft als subtitel: *Rapport over "bidden" in de moskee door schoolkinderen*. Met aanbevelingen voor scholen, ouders en politici. *Cultuur onder vuur* zet zich o.a. ook in vóór Zwarte Piet en is tegen het gasverbod van de overheid. De bestuursleden komen uit Duitsland, Portugal en Brazilië die zusterorganisaties in hun landen leiden.

Civitas Christiana is gelieerd aan de rooms-katholieke lekenbeweging TFP. De stellingname t.o.v. de islam van deze beweging en dus ook van *Cultuur onder vuur* steekt schril af tegen die van het Vaticaan: paus Johannes Paulus II kuste de koran; paus Benedictus sprak over de "edele islam"; paus Franciscus stelde: "Tussen het christendom en de islam zijn wezenlijk meer verbindende elementen dan verschillen. Wij hebben een gemeenschappelijke vader."; er zijn koranlezingen gehouden en islamitische gebeden uitgesproken in het Vaticaan.

De brochure

De algemeen manager, de heer Hugo Bos, heeft de noodzakelijkheid van de brochure in de uitgebreide, begeleidende brief treffend onder woorden gebracht. Zijn scherp geformuleerde zinnen treffen doel om de agressieve manier waarop de islam zich opdringt, aan de kaak te stellen. De 55 bladzijden tellende brochure heeft na de inleiding vier hoofdstukken en aan het eind nog *"Noten en literatuur"*. Het onderhavige onderwerp wordt op een zakelijke, goed onderbouwde wijze beschreven. De cover vertoont al de problematiek wat imams doen met leerlingen die een georganiseerd bezoek aan een moskee brengen: bidden. In de inleiding wordt bij voorhand gewaarschuwd voor moskeeën die door de Turkse overheid en Saoedische olie-sjeiks worden betaald.

Cultuur
onder
Vuur

Terecht wordt opgemerkt dat de onderwijsbestuurders dan hun plicht verzaken om kinderen te beschermen tegen deze invloeden, vanuit een naïef beeld van de islam.

Hoofdstuk 1 geeft beeldmateriaal van openbare, rooms-katholieke en enkele alg. christelijke scholen die een moskee hebben bezocht. In de *Diyanet Vakfi* moskee in Hoorn, bezocht door de Mariaschool, worden bijvoorbeeld de aanvallen op de Koerden verheerlijkt als jihad en is gesproken over "de zoete nectar van het martelaarschap". Het is te lezen op www.klapuitdeschool.nl. Zodra bezoeken van scholen op deze website verschenen, verdwenen de gegevens op de sites van diverse scholen. Er zijn zelfs docenten die vanwege kritische publiciteit weigeren om ouders op voorhand in te lichten over het moskeebezoek. Helaas ziet niet elke leerkracht het verschil tussen het bezoek aan een kasteel of een moskee.

Hoofdstuk 2 bespreekt het onderwerp hoe ouders aan zulke bezoeken kunnen ontkomen. Is vrijstelling mogelijk?

Het tweede lid van artikel 41 van de Wet op primair onderwijs maakt mogelijk dat het bevoegd gezag op verzoek van de ouders voor kinderen bepaalde onderdelen van het onderwijsprogramma vervangt door alternatieve activiteiten. De beslissing ligt dus niet bij de ouders. Het is verrijkend de casussen niet alleen uit ons land, maar ook uit Duitsland en Groot-Brittannië te lezen. Wat een strijd voeren ouders! Uit de conclusie aan het eind van dit hoofdstuk een citaat:

"De gedachte van de overheden is dat niet-moslims kennis moeten maken met de religieuze praktijk van moslims. Voor het omgekeerde, moslims integreren in de cultuur van het gastland, lijkt minder aandacht te bestaan. Daarmee speelt het multiculturalisme van overheden de islamitische zendingsdrang en de islamisering van de samenleving in de kaart."

Hoofdstuk 3 heeft het thema *"Islamitisch 'bidden' is islam belijden"*. Geciteerd wordt de Amerikaanse islamoloog en publicist Robert Spencer die stelt dat het "bidden" tijdens de Nederlandse moskee-excursie zonder meer gezien kan worden als een "oefening in het islamitisch 'dawah' (= zieltjeswinnery)".

Er wordt zelfs gesproken van de stille jihad, de stilzwijgende zieltjeswinnery en spirituele inname van Westerse samenlevingen. Die jihad zie je terug in schoolboeken waarvan de inhoud in de loop der jaren onder druk van de aanwezigheid van moslims veranderd is. Een sprekend voorbeeld is de persoon van Karel Martel die in 732 bij Poitiers Frankrijk voor een invasie van de islam heeft gered, maar in recente boeken naar de achtergrond verdwijnt. Opvallend dat die stille jihad in de VS actief is. **Overigens is een moskee niet puur een "gebedsruimte", maar een politiek brandpunt van waaruit de islamitische gelovigen aangezet worden hun geloof in daden om te zetten en de samenleving met de sharia in overeenstemming te brengen. Gewaarschuwd wordt voor de Turkse Diyanet moskeeën die een politiek centrum van Erdogan zijn.**

Tenslotte **hoofdstuk 4: Aanbevelingen. Cultuur onder vuur** pleit voor:

- een onmiddellijke stop op moskeebezoek;
- de versterking van de wettelijke positie van ouders tegenover de school;
- aanpassing van met name Kerndoel 38 dat van overheidswege aangevoerd wordt om moskeebezoek te rechtvaardigen.

Aangeraden wordt dat ouders een blok vormen, als ze met de school in overleg gaan. Ethisch laakbaar is het ziek melden.

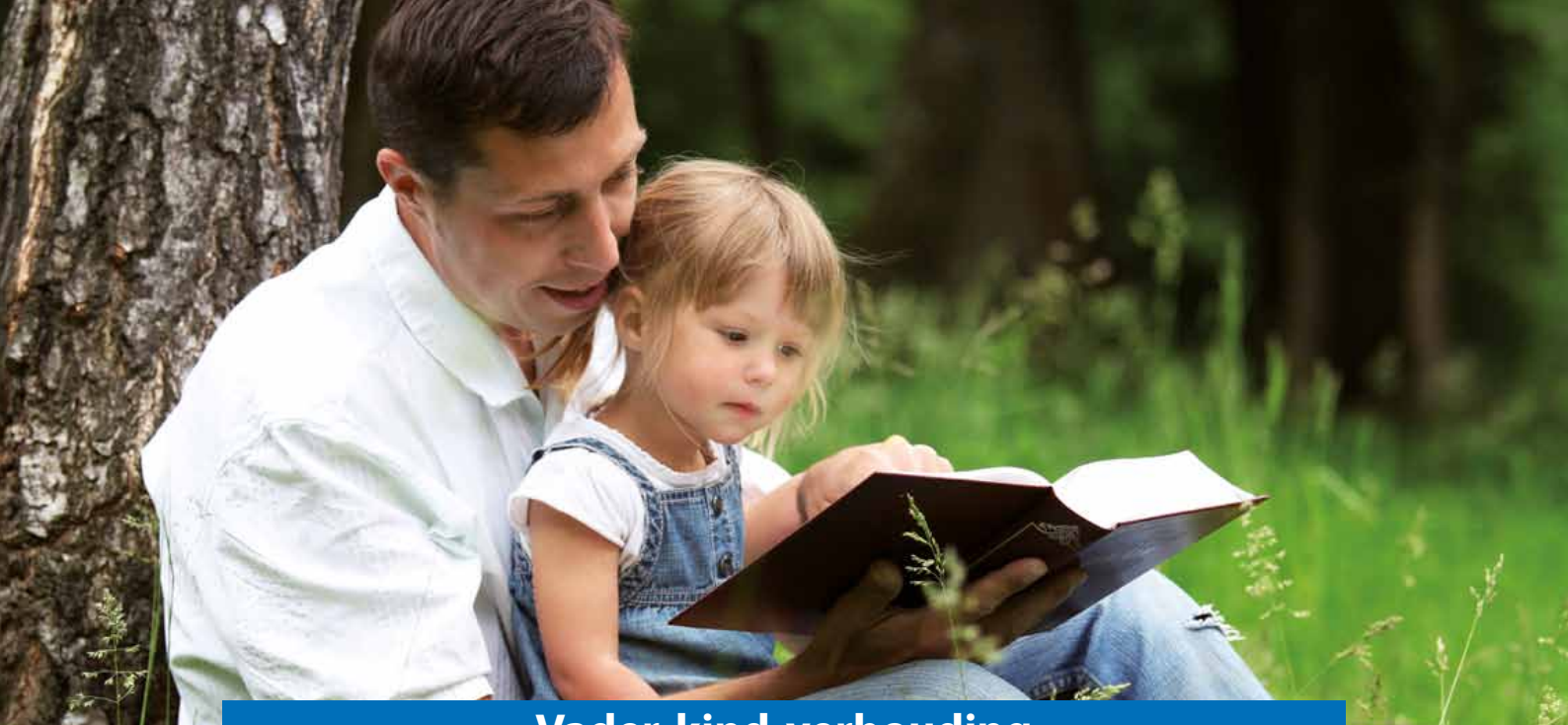
En vergeet dit niet

Allah staat tegenover de levende God van de Bijbel en het verzoenende werk van de Heere Jezus op Golgotha wordt in de Koran ontkend. 1Joh 2: 22 is direct: *"Wie is de leugenaar dan wie loochent, dat Jezus de Christus is?"* Hoe kan ik een "gebedshuis" bezoeken, waar de vorst der duisternis zijn doctrine laat gelden? Is Paulus de tempel van Diana in Efeze binnengegaan? Heeft deze apostel een rondleiding in de tempel van Athena op het Parthenon in Athene gehad? Als hij de volgelingen van de Heere Jezus, de Zoon van God, in Corinthe waarschuwt voor *"de bezoedeling van het vlees en van de geest"* en die in Thessaloniki de regel *"Onthoudt u van alle soort van kwaad"* (1Thess 5: 22) oplegt en die in Rome *"Mijdt hen die de onenigheden en de verleidingen veroorzaken"* (Rom 16: 17), hoe kun je dan leerlingen naar een moskee laten gaan? Wordt er dan niet voor een verkeerde geestelijke drempel gezorgd en wordt dan niet daardoor het werk van de Heere Jezus belemmerd? Ook christelijke reisorganisaties maken zich in het buitenland daaraan schuldig, door niet alleen moskeeën, maar ook boeddhistische pagodes met het reisgezelschap te bezoeken.

Is het niet dringend noodzakelijk dat directies en de scholenkoepel van het christelijk onderwijs, Verus, dit resp. de teams en de leden voorhouden?

Redactie

“ Er wordt gesproken van de stille jihad, de stilzwijgende zieltjeswinnery en spirituele inname van Westerse samenlevingen. ”

Vader-kind-verhouding

VADERS, WAAR ZIJN ZE? – pleidooi voor vaderschap

Dit keurig opgemaakte boek van de in het communistische Oost-Duitsland opgegroeide auteur Klaus Güntzschel leest niet alleen vanwege de goede bladspiegel, maar ook wat stijl betreft, prettig. De auteur laat koning Salomo met zijn zoon wandelen en deze wijze koning geeft als ze op een bank zitten aan de hand van Spreuken 1 – 9 de noodzakelijke handreikingen die van levensbelang zijn. Om een indruk te krijgen van de wijze waarop de vaardige auteur dit doet, wordt hoofdstuk 10 overgenomen.

'Vereer de Heere met je bezit'

*God heeft ons geschapen
om mensen lief te hebben
en dingen te benutten.*

*Ons probleem is dat wij dingen
liefhebben,
en mensen benutten.*

*'Vereer de Heere met je bezit,
met de eerstelingen
van heel je opbrengst,
dan zullen je schuren gevuld
worden met overvloed
en je perskuipen overlopen
van nieuwe wijn'*

(Spreuken 3: 9-10).

Hiermee zijn we aangekomen bij een van de lastigste onderwerpen die er zijn: geld. Wist je wel dat de Heere Jezus bijna over geen enkel ander onderwerp zoveel gezegd heeft, als over geld? Vind je het thema te banaal? Na al de principiële en wezenlijke onderwerpen nu plotseling het geld?

Dat lijkt ongepast. Maar precies het tegendeel is het geval. Als beiden gaan zitten, Salomo en zijn zoon, valt het op: deze bank heeft geen leuningen en geen kussen – het is ronduit ongemakkelijk. Maar ze moeten hier toch een poosje blijven zitten. 'De bank' hoort bij deze wandeling God gebruikt onze verhouding tot geld en bezit als testballon. Onze overtuigingen moeten op de een of andere manier zichtbaar worden voor onze omgeving. Geloof zonder werken? Niet bij Jacobus. Zijn brief maakt duidelijk dat deze twee onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Daarom is deze geestelijke erfenis van Salomo aan zijn zoon bepaald verstandig. Hij adviseert hem nu om deze leefregel in te stellen: als God je een bedrag geeft – bijvoorbeeld je eerste verdiende loontje oftewel je eerste inkomen – geef God daarvan dan een deel. 'Eer Hem met je vermogen en met je eerstelingen.'

**“ God heeft
ons geschapen
om mensen
lief te hebben
en dingen
te benutten.**

**Ons probleem is
dat wij dingen
liefhebben,
en mensen
benutten.”**

Dat kan je met je eerst verdiende loon uitproberen. Begin daar meteen mee.

Mijn jeugd heb ik in de DDR (voor niet ingewijden: Duitse Democratische Republiek, Oost-Duitsland) doorgebracht, daar was het 'vermogen' gemakkelijk te overzien Waarbij het God natuurlijk niet om de kwantiteit, maar om de kwaliteit gaat. Of anders uitgedrukt: het gaat God niet erom, hoeveel je geeft, maar hoeveel je zelf overhoudt. Toen mijn studie klaar was en ik mijn eerste loonzakje vrolijk kon laten rinkelen, gaf een oude wijze broeder mij een advies – ik kan het niet vergeten. 'Weet je, Klaus, over dat geld hè, dat functioneert zo: heb je teveel, geef het aan God, heb je te weinig, ga naar God.' Nu dacht ik dat is gemakkelijk en ook een beetje zweverig, te idealistisch. – Ondertussen heb ik het ervaren. Precies zó werkt het! Zo heeft Georg Müller tweeduizend kindermonden gevoed, zo hebben vele geloofsmannen en geloofsvrouwen geleefd. Maar vandaag – zou het vandaag niet meer zo werken?

Wees eerlijk naar je kinderen en vertel hun hoe je 'Gods bank' ervaren hebt. Vertel hun van de vreugde van het geven, maar ook van je momenten dat het niet goed ging, toen de bankrekeningen door God geblokkeerd leken. En vertel hun vooral van de trouw van God en dat Zijn manier van doen niet veranderd is.

'Er zijn er die mild uitdelen en nog meer ontvangen en er zijn er die meer inhouden dan rechtmatig is, maar het is tot gebrek' (Spreuken 11: 24). Dit is maar een van de vele verzen waarin Salomo teruggrijpt naar vers 9 en 10 van ons derde hoofdstuk om het te verduidelijken.

Als God Zijn laatste oproep van liefde aan Zijn aardse volk Israël doet, spreekt Hij ook over het principe van geven. Hij zegt in Maleachi 3: 10: *'Breng al de tienden naar het voorraadhuis, zodat er voedsel in Mijn huis is. Beproof Mij toch hierin, zegt de HEERE van de legermachten, of Ik niet de vensters van de hemel voor u zal openen, en zegen over u zal uitgieten, zodat er geen schuren genoeg zullen zijn.'* Geloof je dat God de waarheid spreekt? Waarom valt de test je dan zo zwaar?

Voor je kinderen speelt het geld een belangrijke rol. Het hele leven wordt ondergeschikt aan de hebzucht en aan illusie dat met voldoende geld ook het geluk toeneemt. Jouw en mijn opdracht is het de volgende generatie uit te leggen, dat het gewoonweg verkeerd is – en vooral dat dit niet functioneert. Waarom maken zoveel rijke mensen een eind aan hun leven, waarom mislukken zo veel 'sterren' uit de roddelpers? Vraag eens aan je zoon: wil jij net zo leven en sterven als bijvoorbeeld Michael Jackson? Nee, begin met uitstrooien en geef Gods financiële spelregels door aan de volgende generatie. Dan zullen zij ook beleven wat Paulus zo treffend zegt: *'want God heeft de blijmoedige gever lief'* (2Korinthe 9: 7 b). *'Onthoud het goede niet aan wie er recht op hebben, als het binnen je macht ligt dat te doen'* (Spreuken 3: 27).

Redactie

Opmerking

Op de achterkant van het boek vermeldt uitgeverij Daniël: *Vaders, grootvaders, geestelijke vaders, luister mee!*

“Vertel je kinderen vooral van de trouw van God en dat Zijn manier van doen niet veranderd is.”

10

'Vereer de HEERE met je bezit'

*God heeft ons geschapen,
om mensen lief te hebben en dingen te bematten.
Ons probleem is dat wij dingen liefhebben,
en mensen bematten*

*'Vereer de HEERE met je bezit,
met de eerstelingen van heel je opbrengst,
dan zullen je schuren gevuld worden met overvloed
en je perschuipen overlopen van rijkdom'*
Spreuken 3:9-10

Hiermee zijn we aangekomen bij een van de lastigste onderwerpen die er zijn: geld. Wat je wel dat de Heere Jezus bijna over geen enkel ander onderwerp zoveel gezegd heeft, als over geld! Vind je het thema te banaal? Na al de principiële en werkelijke onderwerpen nu plotseling het geld? Dat lijkt ongepast. Maar precies het tegendeel is het geval.

Als beiden gaan zitten, Salomo en zijn zoon, valt het op: deze bank heeft geen leningen en geen kassen – het is ronduit ongemakkelijk. Maar ze moeten hier toch een poosje blijven zitten. 'De bank' hoort ook bij deze wandeling...

45

➤ HET OCCULT ZAKWOORDENBOEK

Dit boekje is herdrukt. Eén van de begrippen die nu in de 5e druk gekomen is, is "mindfulness": in de linker kolom wordt het begrip kort weergegeven en in de rechter de Bijbelse duiding en weerlegging. Zo worden ruim 200 begrippen besproken. Het boekje telt daardoor niet meer 100, maar 128 blz. Bij Woodydesign, de drukkerij, is er een mooie uitgave van gemaakt. De prijs van deze 5^e druk is € 5,75. Als donateur betaalt u bij een bestelling van dit boekje geen portokosten. ■

Mindfulness	Bijbelse duiding en weerlegging
Afkomstig van Jon-Kabat-Zinn. De gedachte is om via aandachtstraining beter om te kunnen gaan met stress en angst gerelateerde klachten, ja zelfs chronische pijnen zouden verlichting vinden. De bron om tot kennis en de aard van de menselijke psyche/geest te komen, wordt o.a. gehaald uit het boeddhisme: Denk daarbij aan zit- en loopmeditatie, yoga en ademfocus.	De kennisbron is vermengd met Oosterse godsdiensten en een on-Bijbels denken. De Oosterse meditatietechnieken en de yoga die de mens inzicht moeten geven (introspectie), staan haaks op het beeld dat de Heere ons in Zijn Woord geeft: <i>Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast bent en Ik zal u rust en vrede geven</i> (Matt 11:28).

➤ MINDFULNESS

Dankzij Google kan nagegaan worden welke artikelen van de website bekeken worden. Het valt op dat de twee artikelen over mindfulness goed scoren: één bijdrage heeft de opvallende titel *Mindfulness, een wolf in schaapskieren?* Daarom is besloten om een brochure over deze alternatieve geneeswijze die op het boeddhisme gebaseerd is, uit te brengen. ■

➤ STICHTING ARTROSE ZORG

Deze stichting wil bij de behandeling van artrose ook van de alternatieve geneeswijzen acupunctuur en chiropractie gebruik gaan maken. Er is als zodanig bij de minister van Medische Zorg, de heer Bruno Bruins, een verzoek gedaan om de kwaliteitsborging van de alternatieve zorg te verbeteren. De bedoeling is om met het ministerie tot een algemeen register van erkende behandelaren te komen. Er wordt vanuit gegaan dat wetenschappelijke onderzoeken de werkzaamheden van bijv. acupunctuur aantonen. Niets wordt vermeld over achtergronden. In het uitgebreide naslagwerk *"Van kwaal tot erger? Alternatieve geneeswijzen besproken door een ex-natuurarts"* van drs. R.v.d.Ven worden veel bladzijden besteed aan de duistere basis van voornoemde geneeswijzen. In de herdruk van het *Occult zakwoordenboek* wordt kort chiropractie besproken. ■

onderzoeken de werkzaamheden van bijv. acupunctuur aantonen. Niets wordt vermeld over achtergronden. In het uitgebreide naslagwerk *"Van kwaal tot erger? Alternatieve geneeswijzen besproken door een ex-natuurarts"* van drs. R.v.d.Ven worden veel bladzijden besteed aan de duistere basis van voornoemde geneeswijzen. In de herdruk van het *Occult zakwoordenboek* wordt kort chiropractie besproken. ■

Chiropractie	Bijbelse duiding en weerlegging
De grondlegger is occultist, vrijmetselaar en later 'bottenkraker' D. D. Palmer (1897). Doordat hij een dove man door het 'kraken' van de wervelkolom van zijn doofheid genas, veronderstelde hij, dat een subluxatie in de wervelkolom ziekten veroorzaakt. Door de "innate" (= inwonende) energie door het zenuwstelsel weer mogelijk te maken worden obstakels verholpen. Door de zelfhelende kracht – bij anderen chi, prahna of fluidum genoemd - wordt het menselijk lichaam geactiveerd. Deze theorie is ook gerelateerd aan magnetisme en hypnose. De homeopaat Hahnemann had het over "vitale energie" die genezend kon werken.	De chiropractor huldigt de holistische mensbeschouwing dat de schakel tussen lichaam en geest gevormd wordt door het zenuwstelsel. Het (trachten) recht (te) zetten van wervels (wetenschappelijk is dit namelijk onmogelijk) is op zichzelf niet occult. Wel als deze ongemerkt gepaard gaat met geestelijke manipulatie. Ef 5: 12; 1Thess 5: 21 en 1Petr 5: 7, 8a zijn de juiste waarschuwingen (bron: <i>Van kwaal tot erger?</i>).

➤ DE VREEDZAME SCHOOL

"Op onze p.c.school - wij noemen het nu een newage-school - werkt men niet met de *Kanjertraining* maar met *De vreedzame school*: Kinderen leren elkaar aanklagen met afbrekers i.p.v. vergeven 7 maal 70 maal. De andere partij zou zijn fout moeten erkennen. Dit werkt alleen bij gelovigen" (bron: donateur B&O). Het uitgangspunt van *De vreedzame school* is dat de nadruk bij conflicten tussen leerlingen de eigen kracht van de kinderen is. Alles draait om de conflictbemiddeling door leeftijdgenoten (= peer mediation). De ontstaansgeschiedenis van deze methode voor sociale competentie staat beschreven op <https://vreedzaam.net/info/ontstaansgeschiedenis>.

Niet alleen scholen, maar ook ouders hanteren bij de opvoeding thuis dit principe. ■

➤ BRIEF MINISTER SLOB VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Op de website van Bijbel & Onderwijs is de brief aan minister A.Slob geplaatst. Deze brief is geschreven, nadat vijf universiteiten en het Trimbos instituut in een onderzoek naar antipestprogramma's hebben aange-toond dat ze niet helpen tegen treiteren. Zie <https://bijbel-en-onderwijs/brief-aan-de-minister-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap-de-heer-a-slob/>. ■

➤ CHRISTELIJKE GEMEENTEN IN MAROKKO EN TURKIJE

In **Marokko** zijn 15 huisgemeenten ontstaan. Door een christelijk radio-programma ontstaat contact. Een zendeling bezoekt hen dan. En zo komen enkelen tot geloof en vormen huisgemeenten. Het bouwen van kerken is verboden. Daarom komen de christenen in woonkamers bij elkaar. Een probleem is, dat elk kind aan het islamitisch onderwijs deel moet nemen. Er is daarom de wens naar een christelijke school.

In de omgeving van de **Turkse stad Samsun** aan de Zwarte Zee (in de Bijbel Pontus) komen veel moslims tot geloof, van wie de voorouders ooit christen waren. Een gemeente komt in een huurhuis bij elkaar. De belangstelling is soms zo groot, dat mensen in het trappenhuis moeten staan. Daarom wilden de christenen een gebouw voor de gemeente plaatsen. De bouw werd goedgekeurd. Eind 2017 was het klaar. In december 2017 was de in gebruik name met 200 bezoekers. Op drie tot vier andere plaatsen worden ook lokaties voor christelijke samenkomsten gebouwd. *Bron: Wort und Leben, juli 2018* ■

➤ ANTICHRIST ALS MOSLIM?

Bij wayoflife.org is een gratis e-book met bovenstaande titel verkrijgbaar. Er staat een vraagteken achter die titel. Dat wordt in de aankondiging van dit boek kort uitgelegd. "Er is vandaag een beperkte denkrichting die de antichrist als moslim ziet die uit de moslimlanden zal opstaan.

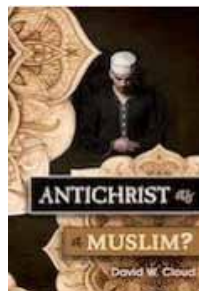
De belangrijkste voorstander en promotor van deze opvatting is Joel Richardson (1971), auteur van de *Islamitische Antichrist, Mideast Beast* en andere boeken en video-presentaties.

Maar wat is de waarheid? In dit boek wordt kort uitgelegd hoe:

1. De positie van de moslimantichrist voedt zich met onwetendheid.
2. De positie van de moslim antichrist leunt sterk op een studie van de huidige geschiedenis en moslimprophetieën, in plaats van rechtstreeks te worden afgeleid uit een juiste interpretatie van de Bijbelprophetieën zelf.
3. De profetieën in Daniël zijn duidelijk over het feit dat de antichrist zal opstaan uit het oude Romeinse Rijk en de pogingen om deze profetieën op een andere manier te interpreteren dan het traditionele dispensationalisme zijn totaal niet succesvol geweest.

4. De positie van de moslimantichrist is vaak gebaseerd op onduidelijke profetieën.

5. De antichrist zal een oplossing vinden voor de eeuwenoude vijandschap tussen Israël en de moslims, maar de Bijbel zegt niet waar de moslims in deze problematiek zouden passen." ■

➤ ÖZLEM VINDT JEZUS CHRISTUS EN MURAT VINDT JEZUS CHRISTUS

De twee uit het Duits vertaalde boekjes hebben dezelfde indeling. Eerst vertellen moslims en moslima's op welke wijze ze de Heere Jezus – ze spreken steeds over Jezus – hebben leren kennen. Het valt op dat allen in aanraking zijn gekomen met christenen die de Heere Jezus bewust navolgen. Schokkend is de geestelijke strijd van de beschreven personen. In het tweede deel van de boekjes wordt voor moslims inhoudsvol uitgelegd wat de Bijbelse boodschap van bekering en heil inhoudt. Duidelijk komen dan de verschillen tussen de levende God van de Bijbel en de Allah van de Koran uit. In met name *Murat vindt Jezus Christus* worden de diverse bezwaren en dat is zeer instructief die moslims standaard over het christendom hebben, besproken. Voor kennisname van de strijd die moslims innerlijk hebben en de vijandigheid die ze in de thuis-

situatie ervaren bij het leren kennen van de levende Heere, zijn de boekjes de moeite waard om te lezen.

Enkele opmerkingen

- Ook nu krijgen twee moslims dromen. Geldt de uitgebreide vermelde heilsweg in de Bijbel dan niet voor moslims?
- Ook nu wordt het "waardevol zijn voor God" – een begrip uit de humanistische psychologie – genoemd.
- Ook nu wordt Joh 3:16 voor de liefde van God genoemd. De bewuste tekst begint echter met het voegwoord "want". In vers 14 wordt de rede gegeven: Tijdens de woestijnreis moest Mozes de slang omhoog steken en iedereen die omhoog keek, stierf niet. De tekst gaat dan verder: *Zo moet ook de Zoon des mensen verhoogd worden, 15 opdat een ieder de geloof, in Hem eeuwig leve hebbe.* Je kunt niet buiten Golgotha om zalig worden. Lees de tekst eens zo: Want op deze wijze heeft God de wereld lief ... Het blijft gaan om Jezus Christus en die gekruisigd (1Cor 2: 3).

Uitg. *Uit het Woord der Waarheid*, Aalten, prijs resp. € 2,40 en 2,20. Auteurs: Markus Wäsch & Ruth Kerkmann en Markus Wäsch en Carsten Polanz. ■

DOORDENKER:

"Grijp de Bijbel, totdat de Bijbel jou gegrepen heeft."

William Henry Houghton

www.bijbelenonderwijs.nl

info@bijbelenonderwijs.nl